

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2022-83

26.1.2022

Eika Forsikring AS

Reise/reisegods

Tyveri på reise – gyldig reiseforsikring? – brudd på sikkerhetsforskrift anført, jf. fal. § 4-14?

Sikrede reiste den 20.2.20 fra sin bostedsadresse i Norge til Bulgaria og derfra videre til Spania. Den 3.3.20 parkerte sikrede bilen i Spania. I løpet av den timen han var borte ble det gjort innbrudd i bilen. Sikrede ble frastjålet en rekke gjenstander. På grunn av Covid-19 returnerte sikrede først til Norge den 30.5.20. Da hadde sikrede vært på reise i 100 dager. Selskapet avsto sikredes krav på dekning som følge av at reiseforsikringen bare var gyldig på reise med varighet inntil 90 dager. Sekundært viste selskapet til at tapet kunne skyldes brudd på sikkerhetsforskrifter. Sikrede var uenig og viste til at for reiser med åpen retur og reiser uten returbillett gjelder forsikringen for reisens første 45 dager. Nemnda kom til at forsikringen var gyldig da tyveriet skjedde, samt at selskapets avslag av 25.2.21 ikke oppfylte formkravene etter fal. § 4-14, slik at retten til å avkorte erstatningen var gått tapt.

Saksfremstilling

Saken gjelder dekning av tyveri på reise med varighet over 90 dager.

Avtalens pkt. 1.3 fastsetter hvor og når forsikringen kommer til anvendelse:

Reiseforsikring

- På reiser med varighet inntil 90 dager. For reiser som varer eller skal vare i mer enn 90 dager gjelder ikke forsikringen for noen del av reisen.
- For reiser med åpen retur og reiser uten returbillett gjelder forsikringen for reisens første 45 dager.
- Reiseforsikringen gjelder fra sikrede forlater bosted/arbeidssted/skole, og opphører når sikrede er tilbake på bosted/arbeidssted/skole.

(...)

- Ved bruk av egen bil må minst 50 % av reiseutgiftene (drivstoff, ferge, overnatting, etc.) være betalt med kortet før en skade inntreffer.

Pkt. 2.4 regulerer dekning ved tyveri av reisegods:

Tyveri

Med tyveri menes borttagning av eiendeler sikrede har i sin besittelse, jf. straffelovens §§ 321 og 322. At eiendeler mistes/gjenglemmes/bortkommer og senere beholdes av en finner, er ikke å anse som tyveri.

Pkt. 2.3 angir hvilket reisegods som omfattes av forsikringen:

- Personlige eiendeler som sikrede fører med seg for sitt personlige bruk under reise og opphold.

(...)

- Penger og verdipapirer med inntil 3 000 kroner per skadetilfelle

Sikrede hadde planlagt en reise med bil fra sin bostedsadresse i Norge til Bulgaria og derfra videre til Spania. Sikrede reiste den 20.2.20 og planla å returnere til Norge den 26.4.20. Den 3.3.20 parkerte sikrede sin bil i en by i Spania. Han låste bilen og var borte i en time. Da han kom tilbake, hadde det vært innbrudd i bilen. Reisevesken som lå på framsetet i bilen var stjålet. På grunn av Covid-19-pandemien fikk sikrede ikke returnert til Norge som planlagt. Sikrede returnerte den 30.5.20 etter en tredagers bilreise fra Bulgaria. Da hadde sikrede vært på reise i 100 dager.

Den 24.2.21 sendte sikrede inn et skadeskjema til Eika Forsikring AS (heretter selskapet). Sikrede har reiseforsikring hos selskapet via sitt kredittkort. I listen over tapte gjenstander oppga sikrede blant annet en PC, iPhone, bankbrikke, ekstra bilnøkkel, en Lacoste veske, diverse medisin og toalettsaker, samt kontanter. Fordi sikredes bankbrikke ble stjålet, søkte sikrede også dekning for purringer på regninger som ikke ble betalt i tide. Den 15.3.21 opplyste sikrede om at han hadde fått kr 5 009 i erstatning for toalettsaker og medisiner fra sin alminnelig reiseforsikring hos Europeiske.

Selskapet avsto sikrede krav den 25.2.21. Begrunnelsen var at forsikringen ikke gjaldt på reiser med varighet over 90 dager. Sekundært viste selskapet til at tapet kunne skyldes brudd på sikkerhetsforskriftene angitt i avtalens pkt. 2.7. Selskapet opplyste om at de ikke hadde tatt standpunkt til om en eventuell erstatning hadde blitt avkortet, og heller ikke avkortningens størrelse. Sikrede klaget på avgjørelsen den 8.3.21. Her opplyste sikrede om at alle utgiftene på turen, som drivstoff, bompenger og vignetter ble betalt med selskapets kredittkort. Han krevde disse utgiftene dekket av selskapet, og det stjålne reisegodset. Vedlagt var kopi av politianmeldelsen fra politiet i Spania. Selskapet opprettholdt sitt avslag den 25.3.21.

Saken ble klaget inn til Finansklagenemnda den 20.9.21.

Sikrede har i det vesentlige anført at utgiftene til bilreisen ned til Spania ble betalt med selskapets kredittkort. Sikrede mener at selskapet ikke kan påberope seg 90-dagersfristen da sikrede og hans familie var "under arrest" på grunn av Covid-19-pandemien. Sikrede viser til at Spania stengte ned mens han var på reise, og at han måtte 14 dager i karantene i Bulgaria før hjemreise. Sikrede viser også til at skaden skjedde tidlig på reisen, den 3.3.20.

Selskapet har i det vesentlige anført at forsikringen ikke gjelder for noen del av reisen, når reisen varer i mer enn 90 dager. Selskapet viser til at de ikke har tatt stilling til om 50 % av de totale reiseutgiftene er betalt med kredittkortet. Subsidiært anfører selskapet at tapet kan skyldes brudd på sikkerhetsforskrift, men at selskapet ikke har tatt stilling til en evt. avkortning.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede hadde gyldig reiseforsikring for tyveri på reise. Subsidiært om sikredes krav på erstatning faller bort som følge av brudd på sikkerhetsforskrift.

Nemnda ser først på hvilket tap som er dekket av forsikringen. Sikrede krever erstatning for gjenstandene som ble stjålet fra bilen, herunder en PC, iPhone, bankbrikke, ekstra bilnøkkel, en Lacoste veske og kontanter. Sikrede ønsker også dekket purringene på regninger som ikke ble betalt i tide på grunn av tyveriet av bankbrikken, samt utgifter til en månedsleie av bolig i Spania som følge av nedstengningen.

Hvilke situasjoner og tap som dekkes av forsikringen, fremgår av sikredes forsikringsbevis med tilhørende vilkår. I sikredes forsikringsavtale er utgifter pådratt som følge av utbrudd av pandemi og nedstengning ikke inntatt som en dekningsmessig skade. Nemnda finner på denne bakgrunn at sikrede ikke har krav på erstatning for utgiftene til en månedsleie av bolig i Spania.

Det er ikke bestridt at det foreligger et tyveri, som i utgangspunktet gir sikrede krav på dekning etter vilkårspkt. 2.4. Vilkauspkt. 2.3 angir hva som dekkes:

- Personlige eiendeler som sikrede fører med seg for sitt personlige bruk under reise og opphold.

(...)

- Penger og verdipapirer med inntil 3 000 kroner per skadetilfelle

Etter nemndas syn vil sikrede kunne ha krav på dekning for tapet av PC, iPhone, bankbrikke, ekstra bilnøkkel, en Lacoste veske og kontanter. Dekning av purring på regninger som ikke ble betalt i tide på grunn av tyveriet faller derimot utenfor dekningen.

Etter dette blir spørsmålet om forsikringen var gyldig på reisen. Selskapet har avslått sikredes erstatningskrav med den begrunnelse at forsikringen ikke gjelder for noen del av reisen, når reisen varer i mer enn 90 dager. Vilkauspunkt 1.3 fastsetter hvor og når forsikringen kommer til anvendelse. Denne lyder:

Reiseforsikring

- På reiser med varighet inntil 90 dager. For reiser som varer eller skal vare i mer enn 90 dager gjelder ikke forsikringen for noen del av reisen.
- For reiser med åpen retur og reiser uten returbillett gjelder forsikringen for reisens første 45 dager.
- Reiseforsikringen gjelder fra sikrede forlater bosted/arbeidssted/skole, og opphører når sikrede er tilbake på bosted/arbeidssted/skole.

(...)

- Ved bruk av egen bil må minst 50 % av reiseutgiftene (drivstoff, ferge, overnatting, etc.) være betalt med kortet før en skade inntreffer.

Første kulepunkt fastsetter at forsikringen kun gjelder på reiser med varighet inntil 90 dager. Andre kulepunkt slår fast at forsikringen likevel gjelder for reiser uten returbillett. Ordlyden "reiser uten returbillett" innebærer at man ved reisens start ikke har forhåndsbestilt transport hjem. I disse tilfellene gjelder forsikringen for de første 45 dagene av reisen.

I aktuelle sak var sikrede på bilferie og planla å returnere med bil den 26.4.20. Det forelå følgelig ingen "returbillett" for denne reisen. Slik nemnda forstår selskapet anfører det at forsikringen uansett ikke gjelder reiser med varighet over 90 dager, uavhengig av om åpen retur eller ikke. Nemndas oppfatning er at de to første kulepunktene må leses i sammenheng, og at de innebærer at sikrede har krav på dekning dersom skadehendelsen oppstod i løpet av de første 45 dagene. I henhold til innsendt dokumentasjon startet reisen den 20.2.20, og tyveriet skjedde den 3.3.20. Da tyveriet skjedde i løpet av de 45 første dagene av reisen, finner nemnda at forsikringen var gyldig da tyveriet skjedde. Selskapet kan etter dette ikke få medhold i at sikrede ikke hadde gyldig forsikring da tyveriet inntraff.

Reiser ved bruk av egen bil er regulert i et eget kulepunkt. For at sikrede skal ha krav på dekning i slike tilfeller, må minst 50 % av reiseutgiftene være betalt med kortet før en skade inntreffer. En "reiseutgift" må forstås som en utgift relatert til reisen, og som eksempler nevnes drivstoff, ferge og overnatting i vilkåret. Etter nemndas syn må vilkåret forstås slik at sikrede må dokumentere at 50 % av reiseutgiftene påløpt før skadehendelsen den 3.3.20, ble betalt med kredittkortet tilknyttet reiseforsikringen. Selskapet har etter det opplyste ikke vurdert vilkåret, og da nemndas behandling er etterfølgende, kan den ikke ta stilling til om dette vilkåret er oppfylt.

Subsidiært har selskapet anført at tapet kan skyldes brudd på sikkerhetsforskrift, men at selskapet ikke har tatt stilling til en evt. avkortning.

Selskapets adgang til å påberope seg brudd på sikkerhetsforskrifter, er regulert i fal. § 4-8. Bestemmelsen fastsetter flere vilkår for at selskapet skal kunne begrense sitt ansvar. Det er ikke tilstrekkelig at sikrede objektivt sett har brutt en sikkerhetsforskrift. I tillegg er det annet punktum oppstilt krav om at sikrede må være mer enn bare lite å legge til last, og krav til årsakssammenheng. Videre følger det av tredje punktum at selskapet, selv om vilkårene er oppfylt, kan være delvis ansvarlig. Dette beror på en vurdering der momentene er hvilken sikkerhetsforskrift som er overtrådt, skyldgraden, skadeforløpet og forholdene ellers.

Dersom selskapet mener at vilkårene i fal. § 4-8 er oppfylt, regulerer fal. § 4-14 hvordan selskapet skal opptre overfor sikrede. Bestemmelsen fastsetter absolutte krav til selskapets handlemåte for at det skal kunne påberope seg ansvarsfrihet. Det følger av bestemmelsen at sikrede, uten ugrunnet opphold, skal motta skriftlig varsel om at sikkerhetsforskriften er brutt. Sett i sammenheng med fal. § 4-8 må dette skriftlige varselet inneholde selskapets vurdering av kravene til skyld og årsakssammenheng, og den konkrete vurderingen. Det er lagt til grunn i langvarig nemndspraksis at sikrede bør få tilstrekkelig informasjon til at han skjønner hvilke innsigelser selskapet vil påberope seg, jf. FKN 2011-123 med videre henvisninger. Selskapet må også orientere om sikredes utenomrettslige klageadgang.

I denne saken har selskapet i avslaget av 25.2.21 vist til at tapet kan skyldes brudd på sikkerhetsforskriftenes pkt. 2.7, men presisert at selskapet ikke har tatt standpunkt til om en eventuell erstatning ville blitt avkortet, og heller ikke avkortningens størrelse. Nemnda forstår avslaget slik at selskapet ikke har tatt stilling til om det i det hele tatt foreligger et brudd på sikkerhetsforskriften, om sikrede har utvist skyld, kravet til årsakssammenheng eller en konkret vurdering av avkortningsspørsmålet. Selskapets avslag av 25.2.21 oppfyller følelig ikke formkravene etter fal. § 4-14. Dette innebærer at retten til å avkorte erstatningen er gått tapt.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis delvis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).